

METSA MATKARADA BALTIC FOREST HIKING

Metsa matkarada on läbi Eesti, Läti ja Leedu kaugmatkarada, mis läbib Eesti, Läti ja Leedu metsasemaid alasid, rahvusparke ja teisi kaitsealasid. Matkaraja lõigud on erineva raskusastmega, igaüks endale valida sobivaima. Riia ja Tallinna vaheline matkarada on jaotatud 50 lõiguks. Metsa matkarada on osa rahvusvahelisest Euroopa pikamaarajast E11. Iga rajalõik ehk päevatekond on umbes 20 km pikk.

Pikkus: u 2100 km
Leedus – 751 km
Lätis – 625 km
Eestis – 720 km
www.baltictrails.eu

Length: ~ 2100 km
in Lithuania – 751 km
in Latvia – 625 km
in Estonia – 720 km
www.baltictrails.eu

Oled jõudnud Laossina tsässona ehk külakabeli juurde. See väike külakabel asub keskajast pärineval külakalmistul, kuhu tänini maetakse. Nagu igal tsässonal, on ka Laossina tsässonal oma pühak – Neitsi Maarja. Tsässona püha peetakse Neitsi Maarja sündimise päeval ehk väikesel maarjapäeval, mida siinse kirikukalendri järgi tähistatakse 21. septembril.

Laossina ja teised siinsed järve-äärsed külad on ajalooliselt tihedalt olnud seotud Pihkva järvega. Kirikuski käidi üle vee, sest Laossina küla, nagu ka siit veidi põhja pool paiknevad Beresje, Audjassaare ja Lüübnitsa kuulusid Kulkna kogudusse. Kulkna (vene k Kolpino) on Peipsi-Pihkva järve suurim saar, mis asub siinsest rannast vaid 600 m kaugusel. Saarel asub Issandamuutmise kirik. Praegu kuulub saar Venemaa koosseisu ja viisata sinna ei saa.

Laossina ümbruse metsad on hõredad liivased männimetsad, kus kasvab rikkalikult marju ja seeni. Setod ise on väga aktiivsed korilased, kelle köögis on metsasaadused, eriti puravikud, aastasadu aukohal olnud. Seened on olnud liha aseaineks ajal, mil lihavarud on otsas, samuti pikkadel paastuperioodidel, mis õigeusuga kaasnevad. Palju on söödud ka kala, sest järv on lähedal. Ajalooliselt on väga oluline olnud tindipüük ja -kuivatus, mis toimus suurtes ahjudes, hiljem kuivatites. Kala müüdi Tartusse ja Pihkvasse ning kuna siinsed talupojad kuulusid Petseri kloostrile alla, siis oli neil kohustus ka kloostrile kala püüda. Ka tänapäeval on räästa all kuivavad kalad, peamiselt särjed, siinsetes külates tavaline vaatepilt.

Kui suundud siit lõuna poole, jõuad varsti üsna Värskale lahele, siis Värskasse ja sealt edasi Mustoja mõhnastikule. Värskas tasub kindlasti võtta aega ja veidi kauem ringi vaadata. Põhja poole suundudes keerab metsa matkarada nüüd metsast välja, Mikitamäe ümbruse nõrgalt lainjatele põllumaastikele, kus asustus on üsna hõre. Vöhandu jõe kaldal asuv Vööpsu küla on Setomaa põhjapoolseim küla; jõe ületades jõuad taas Eestimaa.

VAATAMISVÄÄRSUSED

- 1 Mustoja maastikukaitseala.** Kagu-Eesti suurim (3488 ha) ja reljeefseim mõhnastik. GPS: 57.87372, 27.64089
- 2 Põhjalaager.** Omaaegne sõjaväe õppebaas. GPS: 57.94421, 27.64672
- 3 Verhulitsa laudsipettäi.** lidne mänd, mille juures peatus vanasti matuserongkäik. GPS: 57.93971, 27.65191
- 4 Örsava järve matkarada.** 5 km pikkune matkarada kulgeb ümber Örsava järve ja osaliselt ümber Värskale lahele. GPS: 57.953698, 27.636176
- 5 Värskala talumuseum.** Võimalus tutvuda, kuidas elasid setod 19. sajandi lõpul ja 20. sajandi alguses. +372 5054673; GPS: 57.942246, 27.651567
- 6 Reegi maja ehk Värskala külastuskeskus.** Kindral Nikolai Reegi omaaegne suvemaja on taastatud keskusena, eksponeeritakse Põhjalaagri ajalugu ja loodusvarade kasutamist. +372 58878676; GPS: 57.9820230, 27.734078
- 7 Petserimaa Vabadussammas.** Mälestussammas neile, kes langesid Petserimaal Vabadussõjas. GPS: 57.957727, 27.633037
- 8 Värskala kirik.** Põllukivideist seinte ja tellistest karniisidega õigeusu kirik. GPS: 57.96028, 27.62971
- 9 Vööpsu tsässon.** Eestipoolse Setomaa suurim puidust külakabel. GPS: 58.07917, 27.54432
- 10 Vööpsu pritsikuur.** 1928. aastal ehitatud endises pritsikuuris korraldatakse nüüd näituseid, kogukonnasündmusi ja muid üritusi. GPS: 58.080360, 27.542865.
- 11 Räpina koduloo- ja aiandusmuuseum.** Muuseum annab ülevaate Räpina kihelkonnast ja linnaga seotud ajaloost, aianduskoolist ja aiandusest. +372 5207811; GPS: 58.09726, 27.45084
- 12 Räpina loomemaja.** Räpina loomemajas tutvustatakse erinevaid käsitööttehnikaid, mida kohalikud on varasemalt kasutanud ja teevad ka tänapäeval. +372 521 8202; GPS: 58.09639, 27.45070
- 13 Räpina Miikaeli kirik.** Kirik valmis 1785. aastal. Hilisbarokses stiilis ehitatud kivikiriku esikülge kaunistavad samast ajast pärit skulptuurid, mis sümboliseerivad lootust ja armastust. GPS: 58.09932, 27.45758
- 14 Püha Sakariase ja Elisabethi kirik.** Õigeusu kirik on ehitatud aastatel 1829–1833 ja pühitsetud 1834. Kirikuhoone on ladina risti kujuga. GPS: 58.09241, 27.45399
- 15 Räpina sadam.** Sadam on loodud puhkajatele, kutselistele kaluritele, harrastuskalastajatele ja veesporti harrastajatele. +372 5251225; GPS: 58.12491, 27.52965

TURISMIINFO
WWW.VISITSETOMAA.EE

WORTH SEEING

- 1 Mustoja landscape protection area.** The biggest kame field (3488 ha) of Southeast Estonia, with very varied relief. GPS: 57.87372, 27.64089
- 2 The Northern Camp.** Former military practice base. GPS: 57.94421, 27.64672
- 3 Verhulitsa pine.** An old pine tree associated with funeral customs. GPS: 57.93971, 27.65191
- 4 Lake Örsava hiking trail.** 5 km hiking trail around Lake Örsava and parts of the Värskala Bay. GPS: 57.953698, 27.636176
- 5 Värskala Farm Museum.** You can see how Seto people lived in the late 19th and early 20th century. +372 5054673; GPS: 57.942246, 27.651567
- 6 General Reek's House.** The former summer residence of General Nikolai Reek is restored as a visitor center that shows the history of the Northern Camp and the use of natural resources. +372 58878676; GPS: 57.9820230, 27.734078
- 7 Freedom Monument of Pechory County.** A memorial for those who fell in the War for Freedom in Pechory County. GPS: 57.957727, 27.633037
- 8 Värskala church.** An Orthodox church built of stones and bricks. GPS: 57.96028, 27.62971
- 9 Vööpsu village chapel.** The largest wooden Orthodox chapel of Setomaa (on the Estonian side). GPS: 58.07917, 27.54432
- 10 Vööpsu fire station.** Built in 1928, the station is now used for exhibitions as well as community and open-air events. GPS: 58.080360, 27.542865
- 11 Räpina local history and gardening museum.** The museum introduces the history, horticultural school, and gardening related to the parish and town of Räpina. +372 5207811; GPS: 58.09726, 27.45084
- 12 Räpina creative centre (Loomemaja).** The centre introduces the skills and techniques that the local craftsmen and women have maintained to this day. +372 521 8202; GPS: 58.09639, 27.45070
- 13 St. Michael's Lutheran church in Räpina.** The late Baroque church was completed in 1785. The front of the church is adorned with sculptures from the same time, symbolizing hope and love. GPS: 58.09932, 27.45758
- 14 St. Zachariah's and Elizabeth's Orthodox church in Räpina.** Built in 1829-1833 and consecrated in 1834. The church building has the Latin perpendicular shape. GPS: 58.09241, 27.45399
- 15 Räpina port.** Port for holidaymakers, professional fishermen, recreational fishermen, and water sports enthusiasts. +372 5251225; GPS: 58.12491, 27.52965

TOURISM INFORMATION
WWW.VISITSETOMAA.EE

You have arrived in Laossina. The small Orthodox chapel is located in the cemetery dating back to the Middle Ages. The cemetery is still in use. The patron saint of the chapel is Virgin Mary. The chapel holiday is held on the birthday of Virgin Mary that is celebrated here according to the old calendar, on 21 September.

Laossina and other coastal villages of the area are historically tightly connected to Lake Pskov. The people of Laossina and the surrounding villages belonged to the congregation of Kolpino. The Kolpino church is located on Kolpino Island, the biggest island of Lake Pskov and Lake Peipus, which is just 600 m across the water from Laossina. Currently, the island belongs to the Russian Federation and you cannot go there without a visa.

The forests around Laossina are sparse pine forests rich in berries and mushrooms. The local people pick a lot of berries and mushrooms and use these in their cuisine. Mushrooms have been especially important during fasting periods that form a big part of Orthodox calendar. Fish has also always been on the table, because the lake is close. Historically, the people have caught and dried smelt in huge quantities. Dried smelt was sold in Tartu and Pskov. As the local farmers belonged to the Monastery of Pechory, they were obliged to catch fish for the monastery as well. Fish is also dried today; roaches hanging under the eaves is a very common sight in Setomaa.

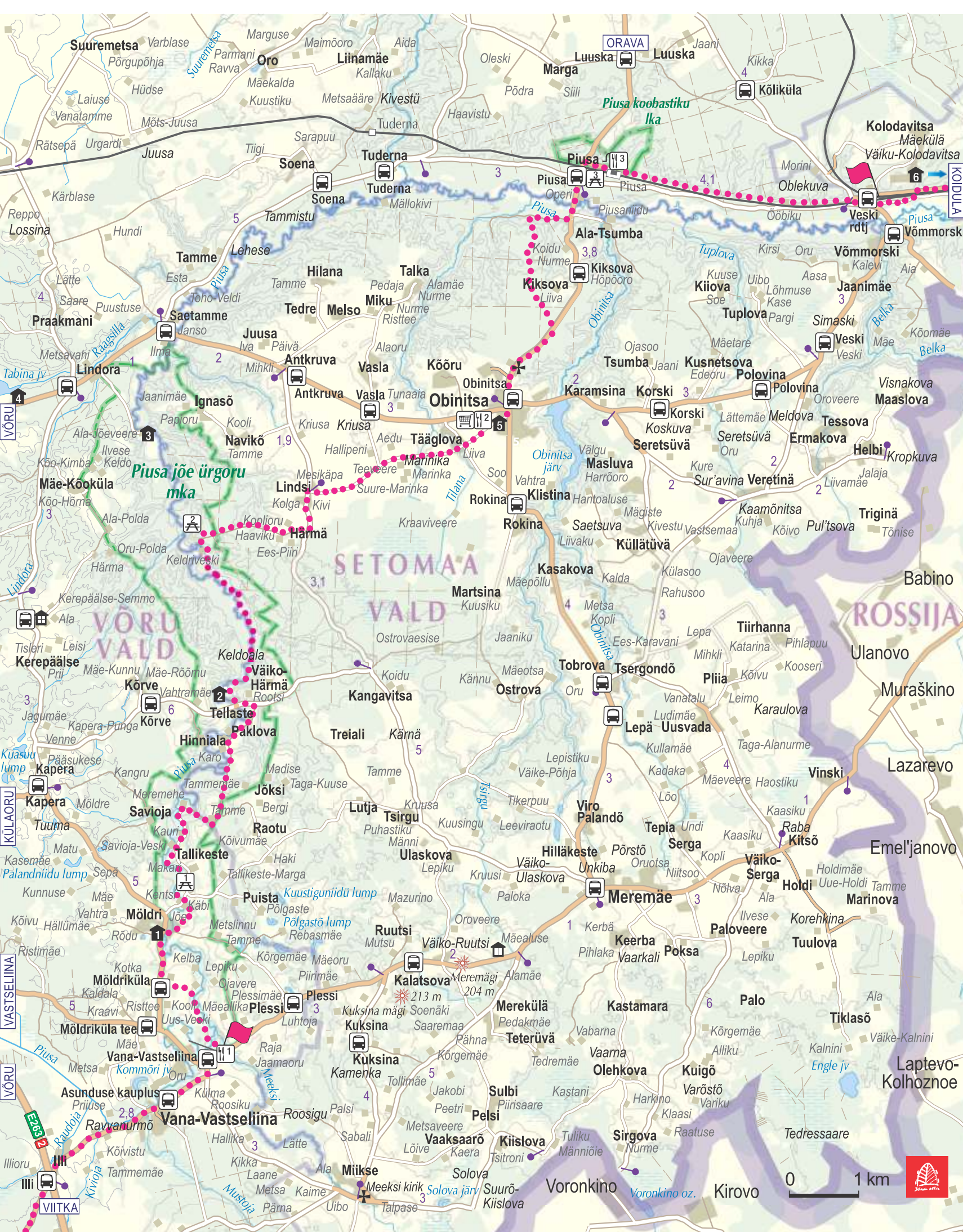
If you are walking southwards, the Forest Trail will soon arrive at the Värskala Bay, continuing to Värskala and then on to the Mustoja kame field. There are numerous sites of interests in Värskala, don't miss them! When you walk in the northward direction, the Forest Trail will now lead to the wavy agricultural landscapes around Mikitamäe. Vööpsu village located along the coast of the Vöhandu River is the northernmost settlement of Setomaa.

HEA TEADA ! / GOOD TO KNOW!

- Lähimad toidupoed asuvad Värskas (u 11 km) ja Räpinas (12 km).
- There are food stores in Värskala (11 km) and in Räpina (12 km).

VANA-VASTSELIINA-KOLODOVITSA, 26 km

KOLODAVITSA-VÄRSKA, 22 km

WWW.BALTICTRAILS.EU

TURISMIINFO
+372 5682 1268
turism@setomaa.ee
www.visitsetomaa.ee

EUROPEAN UNION
European Regional Development Fund

